

ZÖLDENERGIÁVAL FŰTIK ÉS HŰTIK MAJD A KÍVÜL-BELÜL MEGÚJULÓ IMPOZÁNS BAROKK ÉPÜLETET

„Kizöldül” a nagyváradi katolikus püspöki palota a restaurálás végére

A zöldenergia felhasználása és a zöldövezet fejlesztése jegyében zajlik a nagyváradi római katolikus püspöki palota épületének és jókora kertjének felújítása. Böcskei László megyés püspök és a felújításon dolgozó stáb képviselői épület- és kertbejárson mutatták meg a nagyközönségnek, hol tartanak az impozáns palota és környezete helyreállítási munkálatai.

» BÁLINT ESZTER, BALOGH LEVENTE

Szent László király és egy buldózer fogadja a nagyváradi római katolikus püspöki palota kertjébe a főkapun érkező látogatót, sehol a sokat koptatott, aszfaltzott sétányok, sehol a megszokott zöldövezet. A palota főhomlokzatának megújult része viszont biztatóan jelzi, hogy a 2017 végén elkezdett, Magyarország kormánya által közel 2 milliárd forinttal támogatott, teljes körű felújítási munkálatok jó ütemben zajlanak. És ez a meggyőződésünk mindvégig megmaradt, amikor a püspökség meghívására szerdán délután a pincétől a padlásig bejártuk Délkelet-Európa legjelentősebb, legösszetettebb barokk műemlékét, amelyet 1948-ban úgy szálltak meg a kommunisták, hogy 24 órát adtak a püspökségnek a kiköltözésre, majd a görög polgárháború menekültjeit szállásolták el ott, később pedig, a 70-es években felújították, és a Körösvidéki Múzeumot helyezték el benne. A katolikus egyház 2004-ben peres úton kapta vissza a palotát, amelyből tavaly ősszel költözött ki végleg a múzeum.



Barokk pompa. A palota téli ebédlőjének falikepeit is restaurálják a felújítás részeként

házi hivatalokon kívül múzeumnak és más közösségi tereknek is otthont ad majd. Kiemelte ugyanakkor, hogy „az épület most is él, működik, benne dolgoznak, laknak”, és párhuzamosan zajlanak a munkálatok.

csak három-négy maradt meg, a többi a 60-70-es években végzett felújítások során került a helyére, így nem jelent veszteséget a lecserelésük. (Az ablakok kapcsán amúgy érdekesség, hogy a váradi folklór úgy tartja: a palotának 365 ablaka van, így a püspök az év minden napján más ablakon nézhet ki, ha úgy tartja kedve. Ez azonban nincs így: az épület „csupán” 282 ablakkal rendelkezik).

» A kertben – ha már a püspöki palota és a bazilika mellett lesz – többek között a Bibliában szereplő növények kapnak majd helyet, de kialakítanak egy, a középkori kolostorok kertjeit idéző részt is, amelybe fűszer- és gyógynövényeket ültetnek majd.

A belső terekben is haladnak a munkálatok, a cél pedig az, hogy a restaurálás mellett 21. századi funkciók is bekerüljenek, lesz például lift is. De fontos szerepet kap a zöldszemlélet is, geotermális energiával fogják az épületet fűteni és hűteni, a környezettudatosság jegyében pedig az esővizet is összegyűjtik, és abból fogják locsolni az 5,5 hektáros kertet, amelynek teljes körű átalakítása is zajlik a palotafelújítással párhuzamosan. A prezentációt követően Matuz Zsolt projektvezető invitálta családias hangulatú sétára az érdeklődőket, akiknek a kíváncsisága legyőzött minden akadályt, és a bottal járó legidősebbek is felkapaszkodtak a padlásra, majd leereszkedtek a pincébe.

Izgalmas terek

Az első emeleten első utunk abba a két helyiségbe vezetett, ahol viszonylag ép freskókat találtak a restaurátorok, figurális barokk

alkotásokról van szó, nem egyházi témájúak. Az eredeti tervek szerint téli ebédlőnek készült helyiség Emódi Tamás építész szerint „messze a legizgalmasabb tér”, itt hegyek, kikötők rajzolódtak ki a lebontott falrészletek alatt, a szomszédos helyiségben pedig kisebb, kevésbé jelentős freskók tengerparttal, csónakokkal rajzolódtak ki a restaurátorok előtt, akik – mint Búzasi Andrea restaurátor az érdeklődőknek elmondta – a tisztítási szakasz végén tartanak, konzerválták a feltárt felületeket. Lapunknak Emódi Tamás elmondta, hogy igyekeznek majd eredeti formájukban megmutatni a festményeket. Búzasi Andrea hozzátette ugyanakkor, hogy amikor a festésre kerül sor, a hiányzó figuratív részleteket nem egészítik ki, mivel nem állnak rendelkezésre az eredeti tervek, hanem könnyed, az eredeti festményen használható hasonló árnyalatú színréteggel egészítik ki a képet. Mindössze az általános és ismétlődő részleteket egészítik ki, mint a csikokat vagy kereteket.

A két helyiségben láthattuk az eredeti parkettát is, amelyet szintén restaurálnak, ahol pedig nem élték túl az elmúlt hetven év viszontagságait, ott a pincében az egykor ott működő Vinalcool borászati cég által hátrahagyott tölgyfahordókból készül hasonló – az első példányokat meg is tekinthettük a szerdai bejárson. Mint Matuz Zsolt elmondta – és meg is mutatta –: a négyzet alakú padlóburkoló elemek rendkívül jó minőségűek, a hordók kiváló alapanyagul szolgálnak – csak az a kár, hogy a dongák ívelt formája miatt nagy az anyagvesztés.

Barokk múzeum saját gyűjteményből, vendégszobák és zarándokház

Amúgy a földszinten és az első emeleten kap majd helyet a múzeum, ami barokk kori időutazást kínál majd a betérőknek.



Rejtett zugok. A látogatókat az épület padlására is elkalauzolták

Hatalmas munka egy „élő” épületben Mintegy nyolcvan-száz érdeklődő fogadta el a meghívást, és jött el a megújuló palota bejárására. Sajtósok és polgárok, szinte valamennyi generáció képviselői összegyűltek a gyönyörűen restaurált díszteremben, ahol még pótszékekre is szükség volt. Böcskei László megyés püspök köszöntőjében be is vallotta, nem számított ekkora érdeklődésre. A püspök azt is elrebecsátotta, hogy ez nem csupán egyszeri alkalom: ahogy most meghívták a város polgárait az épület megszemlélésére, úgy a jövőben, a felújítás után sem zárják ki a nagyközönséget a palotából, amely az egy-

Utóbbi Böcskei László szerint olyan, mint egy kaland, mindig hoz meglepetéseket, minden héten újabb helyzetekkel szembeülnek, és keresik a legmegfelelőbb megoldásokat, mégpedig csapatként, amelyben a püspökség, a tervező és a kivitelező képviselői is helyet kapnak.

A munkálatok elmondása szerint menetrend szerint haladnak. A külső homlokzat felújítás már 90 százalékban el is készült, becslések szerint három héten belül végezik. Ez a nyílászárók cseréjét is magában foglalja, a külső ablakok 80 százalékát cserélték már ki. Mint megtudtuk, az eredeti, több mint 200 éves barokk ablakokból már